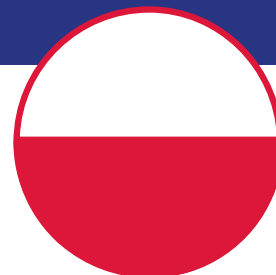

PRACA W FINLANDII
– praktyczny poradnik

WSTĘP

Zapraszamy do zapoznania się z odpowiedziami na najczęstsze pytania związane z zatrudnieniem i pobytem w Finlandii.

Dołożono wszelkiej staranności dla rzetelności i aktualności podanych treści, jednak mają one przeznaczenie wyłącznie informacyjne i nie mogą stanowić podstawy do jakichkolwiek roszczeń.

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Helsinkach

Publikacja dofinansowana przez Ambasadę RP w Helsinkach w ramach funduszy polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Konsultacje merytoryczne:

D&M Business Consulting Oy

Dominika Plińska, Małgorzata Rantanen

Oprawa graficzna:

DK Design Oy

Katarzyna Dyl

Jestem w Polsce i szukam pracy. Dostałem ofertę pracy z Finlandii. Wygląda atrakcyjnie, ale jest w niej tylko kwota brutto wynagrodzenia.
Jak mogę się dowiedzieć jaka będzie moja wypłata?

W Finlandii obowiązuje indywidualny i progresywny system podatkowy.

Każda osoba pracująca w Finlandii posiada swoją kartę podatkową (jakby indywidualne „konto”) i zgodnie z nią naliczana jest wysokość wypłat netto (po odliczeniu podatku dochodowego).

Dlatego w przypadku wynagrodzeń zawsze mówi się o kwocie brutto. Pracodawca nie ma możliwości podania kwoty netto w ofercie, ponieważ nie wie jaki będzie procent podatków do odliczenia na karcie podatkowej.

Na ich wysokość wpływa wiele czynników m.in. wiek, miejsce zamieszkania, posiadanie dzieci, dojazdy do pracy, przynależność do kościoła.

Pracuję w Finlandii w systemie dwa miesiące tutaj i miesiąc przerwy w Polsce. Na miejscu używam samochodu zarejestrowanego w Polsce.
Czy to legalne?

Jeśli pobyt w Finlandii jest związany z zatrudnieniem, to fakt użytkowania samochodu na polskich numerach rejestracyjnych należy zgłosić do urzędu skarbowego. Na podstawie informacji podanych we wniosku urząd podejmie decyzję.

Użytkowanie samochodu, który jest zarejestrowany poza Finlandią, jest możliwe tylko na określonych warunkach. Jeśli warunki te zostaną spełnione, otrzyma Pan decyzję od urzędu, na podstawie której, poruszanie się na terenie Finlandii będzie legalne. Jeśli warunki nie zostaną spełnione, samochód powinien opuścić Finlandię lub należy go przerejestrować.

Jestem Polakiem, jako obywatel UE nie potrzebuję pozwolenia na pracę w Finlandii. Do czego jest potrzebna rejestracja w miejscowym **Migri**? Czy jest obowiązkowa?

Jako obywatel EU może Pan przebywać w Finlandii do 3. miesięcy bez rejestracji pobytu.

Zgodnie z §159 ustawy o cudzoziemcach, obywatel EU przebywający w Finlandii powyżej 3 miesięcy ma obowiązek dokonać rejestracji pobytu.

Po pomyślnej rejestracji w Migri należy wpisać się do rejestru ewidencji ludności w oddziale urzędu DVV (dawne Maistraatti).

Fińscy koledzy cały czas mnie przekonują, że powinienem wstąpić do związków zawodowych. Wiem, że to kosztuje – składka wynosi ok. 1,5% z każdej wypłaty.

Co daje członkostwo w związkach?

Związki zawodowe dają m.in. dostęp do kasy bezrobotnych czyli pieniędzy wypłacanych w razie braku pracy oraz zapewniają fachową pomoc prawną w sytuacjach spornych. Zasiłek dla bezrobotnych z kasy związkowej jest znacznie wyższy niż ten ogólnodostępny z Kela.

W razie sporu z pracodawcą związki zawodowe mogą okazać znaczącą pomoc, a nawet opłacić prawnika i pokryć inne koszty rozprawy sądowej.

Przez ponad dwa lata pracowałem w Finlandii – poprzez agencję zatrudnienia w tym samym zakładzie. Niedawno w zakładzie doszło do kradzieży (sprawca został rozpoznany). Niestety pracodawca zaczął podejrzewać wszystkich pracowników z zagranicy i zwolnił wielu z nas. Policja nas nie sprawdzała.

Co w tej sytuacji mogę zrobić by wrócić do pracy?
Gdzie się odwołać?

Sprawę należy zgłosić do fińskiej inspekcji pracy (<https://avi.fi/etusivu>) oraz do związków zawodowych, jeśli Pan do nich należy. Obie te instytucje posiadają możliwość sprawdzenia czy podstawa zwolnienia z pracy była zgodna z prawem i uzasadniona.

Jeśli zwolnienie jest nieuzasadnione, można negocjować z pracodawcą powrót do pracy lub sprawę skierować do sądu.

Pracowałem w Finlandii przez trzy lata na początku lat 90. Teraz zorientowałem się, że mój fiński pracodawca zaniżał mój faktyczny czas pracy i legalnie wypłacane zarobki.

Gdzie mogę się zwrócić o pomoc? Jakie powinienem przedstawić dokumenty?

Zgodnie z obecnymi przepisami prawa, pracodawca ma obowiązek przechowywania dokumentów dotyczących płac i czasu pracy przez 10 lat od zakończenia roku bilansowego, którego dokumenty dotyczą. Pokwitowania wypłaty wynagrodzeń oraz inne dokumenty (np. notatki, załączniki) podlegają przechowaniu przez okres 6 lat od końca roku, w którym wynagrodzenie zostało wypłacone.

Ze względu na czas, który upłynął od zatrudnienia, dochodzenie Pana roszczeń nie będzie możliwe.

Zakończyłem pracę w Finlandii w firmie XXX. Nie wypłacono mi całości należnych wynagrodzeń. Za zeszły rok dotąd nie dostałem też wypłaty wakacyjnej. Nie wydano mi świadectwa pracy. Pracodawca zablokował mój numer – nie mogę się do niego dodzwonić. Co mam zrobić?

Zgodnie z ustawą o umowach o pracę (Työsopimuslaki 6§7), pracodawca jest obowiązany wydać pracownikowi świadectwo pracy na żądanie pracownika w ciągu 10 lat od ustania stosunku pracy.

Ostatnie wynagrodzenie należy wypłacić niezwłocznie po zakończeniu stosunku pracy lub w kolejnym terminie zgodnym z harmonogramem wypłat wynagrodzeń w firmie.

W przypadku problemów z otrzymaniem świadectwa pracy lub ostatniego wynagrodzenia należy się skontaktować z fińską inspekcją pracy i/lub związkami zawodowymi, jeśli jest się ich członkiem.

Fińska firma, która mnie zatrudniła nie wypłaciła mi żadnych pieniędzy. Zgodnie z obietnicami są mi winni przede wszystkim: zwrot opłaty za test na Covid-19 wykonany przed wyjazdem z Polski, postojowe za oczekiwanie na pracę, do której zostałem z Polski ściągnięty, a której mi nie zapewniono oraz zwrot za bilet powrotny do Polski (cudem zdobyłem na niego pieniądze). Opłacono mi bilet do Finlandii i zakwaterowanie. Proszę o radę, jak mogę wyegzekwować należne mi pieniądze.

Nie da się udzielić jednoznacznej odpowiedzi w Pana sprawie.

Sprawę należy zgłosić do związków zawodowych, jeśli był Pan ich członkiem lub/i do fińskiej inspekcji pracy.

Najlepiej jeśli załączy Pan oprócz opisu sprawy uzgodnienia/ofertę pracy/umowę o pracę w formie pisemnej.

Kwestia wymaga dokładniejszej analizy, a wiele może zależeć od możliwości udowodnienia Pana roszczeń.

Przyjechałem do Finlandii zarobić jak najwięcej pieniędzy, jestem gotowy pracować w weekendy i święta. Zgłaszam pracodawcy chęć nadgodzin, praca jest (zleceń nie brakuje, często z nimi nie nadążamy), ale niechętnie mi je daje. Na czym polega problem?

W Finlandii czas pracy jest regulowany ustawą o czasie pracy, która zawiera dość szczegółowe regulacje.

Zgodnie z §25 pracownikowi należy się minimum 11 godzin odpoczynku na dobę oraz co najmniej 35 godzin ciągłego odpoczynku w tygodniu.

W ciągu roku kalendarzowego pracownik może wykonać nie więcej niż 250 godzin nadliczbowych.

W Finlandii kładzie się duży nacisk na zachowanie równowagi pomiędzy życiem zawodowym i prywatnym, to cześć kultury tego kraju.

Czy pracodawca ma obowiązek zapłacić wynagrodzenie za okres zwolnienia lekarskiego?

O tym czy pracodawca ma obowiązek zapłacić za zwolnienie lekarskie decyduje kod choroby na zwolnieniu.

Układy zbiorowe określają, które choroby są płatne, np. zwolnienie od dentysty z powodu usunięcia zęba mądrości jest tylko usprawiedliwieniem nieobecności, ale jest to dzień bezpłatny.

Pracodawca żąda ode mnie przedstawienia mu kopii paszportu lub dowodu osobistego. Czy ma do tego prawo? Co z RODO?

Pracodawca ma obowiązek potwierdzić, czy obcokrajowiec ma prawo do wykonywania pracy w Finlandii.

W przypadku obywateli EU, którzy nie potrzebują pozwolenia na pracę, paszport lub dowód osobisty niejako „zastępuje” takie pozwolenie.

Kopię dokumentu dającego prawo do wykonywania pracy w przypadku osób spoza UE/Schengen lub kopię potwierdzenia, że pozwolenie nie jest potrzebne, pracodawca ma obowiązek przechowywać z innymi danymi pracownika (Ustawa o cudzoziemcach §86a).

Jaki urlop wypoczynkowy przysługuje w Finlandii?

Prawo do urlopu wypoczynkowy jest regulowane ustawą o urlopach rocznych.

Rok urlopowy zaczyna się 1 kwietnia i kończy 31 marca roku następnego.

W pierwszym roku pracy za każdy przepracowany miesiąc, pracownik nabywa prawo do 2 dni urlopu, czyli łącznie 24 dni. W każdym kolejnym roku pracy za każdy przepracowany miesiąc nabywa się prawo do 2,5 dnia urlopu, łącznie 30 dni. Trzydziestodniowy urlop dzieli się na urlop letni – 24 dni i zimowy – 6 dni.

Niektóre układy zbiorowe, np. w branży budowlanej, przewidują możliwość wypłacania ekwiwalentu urlopowego jako dodatku do wypłaty. Wówczas pracownik otrzymuje wypłatę powiększoną o dodatek urlopowy, ale wtedy wykorzystywany urlop będzie bezpłatny.

Wynagrodzenie urlopowe dla osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę ze stawką godzinową wylicza się na podstawie **KTA** – średniej rocznej stawki godzinowej. Bierze się pod uwagę wynagrodzenie wypłacone w roku urlopowym, nie kalendarzowym.

W przypadku osób z wynagrodzeniem miesięcznym – urlop jest wypłacany w wysokości wynagrodzenia za miesiąc poprzedzający urlop.

O co chodzi z tak zwanym „pekkas”?
Dlaczego pracodawca zmusza mnie do brania dnia wolnego?

Przepisowy czas pracy wynosi 37,5 godziny w tygodniu, podczas gdy w większości firm w Finlandii obowiązuje 40-godzinny tydzień pracy. Powstała różnica jest wyrównywana jednym dodatkowym dniem wolnym płatnym w miesiącu – **pekkaspäivä**.

Dozwolone jest też wypłacanie dodatku wyrównującego do wynagrodzenia – wysokość tego dodatku regulowana jest postanowieniami układów zbiorowych.

Tyosuojelu.fi

Website of the Occupational Safety
and Health Administration in Finland

Fińska Inspekcja Pracy - Työsuojeluhallinto

KONTAKT:

<https://tyosujelu.fi>

tel. [+358 295 016 000](tel:+358295016000) (centrala)

Fińska Inspekcja Pracy ma 5 oddziałów regionalnych:

<https://tyosuojelu.fi/web/en/services-and-contact-information/>

W razie kontaktu – m.in. w sprawie skarg na pracodawców – za pośrednictwem poczty elektronicznej, poczty tradycyjnej lub inną drogą, należy wybrać oddział Inspekcji Pracy właściwy ze względu na miejsce pracy.

Porady w kwestiach związanych ze zdrowiem i bezpieczeństwem pracy oraz warunkami zatrudnienia są dostępne pod numerem infolinii: [+358 295 016 620](tel:+358295016620)

(obsługa w języku angielskim od wtorku do czwartku w godzinach 9.00-11.30, w języku fińskim i szwedzkim od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00-15.00).

Pracownicy inspekcji posługują się językiem fińskim, szwedzkim i angielskim.

Strona internetowa Fińskiej Inspekcji Pracy zawiera wybrane informacje w języku polskim, m.in.:

- wypłaty i wynagrodzenia:

<https://tyosuojelu.fi/web/en/employment-relationship/pay/zarobki/wyplata-wynagrodzenia>

- zasiłek chorobowy:

<https://tyosuojelu.fi/web/en/employment-relationship/pay/zarobki/zasilek-chorobowy>

- potrącanie długów pracowników:

<https://tyosuojelu.fi/web/en/employment-relationship/pay/zarobki/potracenie-dlugow-pracownikow>

INFORMACJE KONTAKTOWE

REFERAT DS. KONSULARNYCH I POLONII AMBASADY RP W HELSINKACH

Armas Lindgrenin tie 21
00570 Helsinki
Finlandia

Telefon: [+358 9 618 28 103](tel:+358961828103) (w godzinach obsługi telefonicznej)

E-mail: helsinki.konsul@msz.gov.pl

Informacje konsularne:

– <https://www.gov.pl/web/finlandia/informacje-konsularne>

Godziny obsługi interesantów:

– <https://www.gov.pl/web/finlandia/ambasada>

Przypominamy, że w sytuacjach nagłych – zagrożenia życia lub zdrowia obywateli polskich przebywających w Finlandii – wymagających pilnej interwencji konsula możliwy jest kontakt pod dyżurnym numerem telefonu: **[+358 503 818 653](tel:+358503818653)**

Uwaga! Telefon nie jest numerem informacyjnym ani nie służy do umawiania wizyt w urzędzie.

PAMIĘTAJ!

Pamiętaj! Podczas pobytu za granicą przestrzegaj praw i zwyczajów państwa, w którym przebywasz. Nie zapominaj, że jesteś gościem a gospodarze oczekują od Ciebie stosownego zachowania.

Pamiętaj, że konsul działa w granicach prawa i nie zawsze będzie mógł Ci pomóc.

Pamiętaj, że konsul:

- nie reguluje zobowiązań finansowych, takich jak: długi, grzywny, mandaty, koszty postępowania sądowego, w tym usług adwokata itp.,
- nie pełni funkcji adwokata i nie zaangażuje w Twoim imieniu miejscowego prawnika,
- nie świadczy usług, które wykonują biura turystyczne, banki, firmy ubezpieczeniowe oraz firmy transportowe (nie dokonuje np. zmiany rezerwacji Twojego biletu jeśli odwołany zostanie lot),
- nie pośredniczy w uzyskaniu zgody na zatrudnienie oraz w poszukiwaniu miejsca zakwaterowania,
- nie podejmuje interwencji w przypadku konfliktów wynikających z niewywiązywania się z zawartych przez Ciebie umów cywilnoprawnych (dotyczących np. stosunku pracy, zakupu usług turystycznych, biletu lotniczego, itp.).

Grudzień 2022
Copyrights © Ambasada RP w Helsinkach